

Sygn. akt VII U 375/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 grudnia 2019r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Agnieszka Stachurska

Protokolant: sekr. sądowy Anna Bańcerowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 2 grudnia 2019r. w Warszawie
sprawy Z. Z.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...)Oddział w W.

o emeryturę pomostową

na skutek odwołania Z. Z.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

z dnia 31 grudnia 2018r., znak: (...)

oddala odwołanie.

SSO Agnieszka Stachurska

UZASADNIENIE

W dniu 12 stycznia 2019r. Z. Z. wniósł odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 31 grudnia 2018r., znak: (...) zaskarżając decyzję w całości i wnosząc o jej zmianę poprzez przyznanie od dnia 1 grudnia 2018r. prawa do emerytury na podstawie art. 185 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

W uzasadnieniu odwołania pełnomocnik ubezpieczonego wskazał, że ubezpieczony spełnia warunki do uzyskania emerytury określone w art. 184 ustawy emerytalnej, bowiem zgodnie z załączonymi do akt rentowych świadectwami pracy, na dzień 1 stycznia 1999r. miał dokładnie 17 lat pracy w warunkach szczególnych:

- od 4 listopada 1976r. do 31 sierpnia 1983r. na stanowisku hydraulik-spawacz,
- od 1 września 1983r. do 28 lutego 1983r. na stanowisku galwanizer,
- od 1 marca 1985r. do 31 grudnia 1985r. przy oczyszczaniu ścieków i filtrów otwartych,
- od 1 stycznia 1986r. do 30 czerwca 1989r. na stanowisku spawacz elektryczny oraz
- od 18 sierpnia 1994r. do 31 grudnia 1998r. na stanowisku spawacz (odwołanie z dnia 21 stycznia 2019r., k. 11-16 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 21 lutego 2019r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych(...) Oddział w W. wniósł o oddalenie odwołania na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

Uzasadniając swe stanowisko organ rentowy wyjaśnił, że zaskarżoną decyzją odmówił Z. Z. prawa do emerytury pomostowej, ponieważ ubezpieczony nie spełnił warunku określonego w art. 4 ustawy o emeryturach pomostowych, tj. nie udowodnił wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze po dniu 31 grudnia 2008r. We wniosku o emeryturę odwołujący oświadczył, że wykonywał tego rodzaju prace po wskazanym wyżej dniu, jednak nie przedstawił zaświadczenia, które potwierdziłyby tę okoliczność. Jednocześnie, zdaniem organu rentowego, brak było podstaw do przyznania prawa do emerytury pomostowej na podstawie art. 49 ww. ustawy, ponieważ na dzień 1 stycznia 2009r. ubezpieczony nie udowodnił co najmniej 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze. Ponadto organ rentowy wskazał, że pełnomocnik ubezpieczonego wniósł o zmianę decyzji w oparciu o art. 184 ustawy emerytalnej, natomiast zaskarżona decyzja dotyczy świadczenia, do którego prawo rozpatrywane jest w oparciu o inne przepisy prawa (odpowiedź na odwołanie z dnia 21 lutego 2019r., k. 7 a.s.).

Na rozprawie w dniu 27 czerwca 2019r. pełnomocnik Z. Z. oświadczył, że popiera odwołanie i wnosi o przyznanie ubezpieczonemu emerytury pomostowej od dnia 1 grudnia 2018r (protokół rozprawy z 27 czerwca 2019r., k. 51 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Z. Z. urodził się w dniu (...) (bezsporne). W okresie od 4 listopada 1976r. do 28 lutego 1985r. był zatrudniony w Zakładach (...) na stanowiskach hydraulik-spawacz i galwanizer. Następnie, w okresie od 1 marca 1985r. do 30 czerwca 1989r. pracował w Miejskim Przedsiębiorstwie Wodociągów i Kanalizacji (...) W. jako aparatowy uzdatniania wody i spawacz elektryczny. Za powyższe okresy zatrudnienia wymienione zakłady pracy wystawiły odwołującemu świadectwa wykonywania prac w szczególnych warunkach, zgodnie z którymi:

- w okresie od 4 listopada 1976r. do 31 sierpnia 1983r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace w kanałach ściekowych oraz prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym, atomowodorowym na stanowisku hydraulik-spawacz, wymienione w wykazie A dział IX poz. 1 pkt 1 oraz dział XIV E, poz. 12 pkt 1;
- w okresie od 1 września 1983r. do 28 lutego 1985r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace w hartowniach i wytrawialniach, prace ocynkowaczy, kadmowaczy oraz galwanizerów cynkiem, miedzią, chromem, kadmem i niklem na stanowisku galwanizer, wymienione w wykazie A dział III poz. 76 pkt 2;
- w okresie od 1 marca 1985r. do 31 grudnia 1985r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace: oczyszczanie ścieków i filtrów otwartych na stanowisku aparatowy uzdatniania wody, wymienione w wykazie A dział IX poz. 2;
- w okresie od 1 stycznia 1986r. do 30 czerwca 1989r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym, atomowodorowym na stanowisku spawacz elektryczny wymienione w wykazie A dział XIV poz. 12 pkt 1.

W wystawionych odwołującemu świadectwach powołano się na załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze oraz zarządzenia resortowe (świadectwa wykonywania prac w szczególnych warunkach, k. 6-8 a.r.; dokumentacja w aktach osobowych Z. Z. z (...) w W. oraz MPWiK (...) W. - załączone do akt sprawy).

W okresie od 18 sierpnia 1994r. do 26 maja 2012r. Z. Z. był zatrudniony w (...) S.A. w W. (od 28 stycznia 2015r. jako (...) S.A.; dalej jako (...) S.A.) na podstawie umowy o pracę, w pełnym wymiarze czasu pracy. W trakcie zatrudnienia pracował kolejno na stanowiskach: spawacz-monter, spawacz-monter gazowo-elektryczny oraz starszy monter sieci ciepłych. Od 1999 roku do końca zatrudnienia świadczył pracę na stanowisku monter instalacji C.O. i C.W. – spawacza (świadectwo pracy z 31 maja 2012r., umowy o pracę z 18 sierpnia 1994r. i z 18 listopada 1994r., pismo z 26

kwietnia 1999r. – akta osobowe Z. Z.; powiadomienia o zmianie nazwy spółki, k. 136 a.o., k. 99 a.o. – akta osobowe S. T. (1)).

W trakcie pracy na stanowisku montera instalacji C.O. i C.W. – spawacza Z. Z. zajmował się przede wszystkim spawaniem podczas montażu instalacji centralnego ogrzewania oraz ciepłej wody. Oprócz czynności spawalniczych, w mniejszym zakresie zajmował się malowaniem rur i spawów, a także przygotowaniem w warsztacie części instalacji w celu późniejszego montażu. Dodatkowo, czasem pomagał monterowi przy wykonywaniu innych czynności montażowych. Był przydzielony do rejonu, tzw. obwodu, znajdującego się w dzielnicy P.. Czasem był kierowany przez przełożonego do wykonania prac spawalniczych w innym obwodzie (zeznania świadków: A. G., k. 51v-52 a.s., T. G., k. 52-52v a.s., S. T. (1), k. 52v-53 a.s., zeznania Z. Z., k. 53v-54v a.s.).

Prace spawalnicze, realizowane przez odwołującego w przydzielonym mu obwodzie, odbywały się przede wszystkim przy instalacji węzłów cieplnych w budynkach oraz w komorach cieplnych. Praca nie wiązała się z wykonywaniem czynności w pomieszczeniach o bardzo małej kubaturze ani z utrudnioną wentylacją. Instalacja węzłów cieplnych odbywała się wewnątrz budynków, w wyodrębnionych do tego celu pomieszczeniach, najczęściej znajdujących się w piwnicach, a w przypadku nowszych budynków, także w garażach. Pomieszczenia, w którym montowano węzły cieplne, miały wymiary umożliwiające jego instalację, wynoszące około 3m x 3m oraz do 2,5 metra wysokości. Pomieszczenie w węźle cieplnym musiało być również zaopatrzone w wentylację nawiewną i wywiewną. Warunki wykonywania prac spawalniczych były zależne od rodzaju pomieszczenia, w którym odwołujący je wykonywał, a także tego, czy był to budynek nowy czy stary. W przypadku węzłów cieplnych, instalowanych w piwnicach w starszych budynkach oraz w kotłowniach przekształconych na potrzeby montażu węzła, zdarzało się, że było duszno. W takich sytuacjach odwołujący czasem robił przerwy w pracy i wychodził na zewnątrz, aby się ochłodzić. Przy czym w piwnicach budynków przeważnie znajdowały się niewielkich rozmiarów okna, co zapewniało częściową cyrkulację powietrza.

Z kolei podczas montażu instalacji znajdujących się w garażach bywało zimno, nie było problemów z wentylacją. W przypadku pracy w komorach cieplnych odwołujący również nie wykonywał czynności w pomieszczeniach o bardzo małej kubaturze ani z utrudnioną wentylacją. K. cieplne to były zamknięte pomieszczenia, usytuowane na zewnątrz budynku i częściowo znajdujące się pod ziemią, w których znajdowały się instalacje grzewcze i rury o średnicy od 50 mm do 100 mm. K. cieplne, w których odwołujący pracował, miały różne rozmiary, zazwyczaj od 2m x 2m do 3m x 5m. Sporadycznie, ze względu na wymiary komory, odwołujący musiał się schylać podczas wykonywania prac spawalniczo-montażowych. K. były przy tym dobrze wentylowane z uwagi na ich usytuowanie, górny wjazd umożliwiający wejście oraz dodatkowe wyjścia. Zdarzały się przypadki, że w komorze panowały wyższe temperatury, co najczęściej było spowodowane tym, że część znajdującej się tam instalacji miała zdjętą izolację, co skutkowało większą emisją ciepła (zeznania świadków: A. G., k. 51v-52 a.s., T. G., k. 52-52v a.s., S. T. (1), k. 52v-53 a.s., zeznania Z. Z., k. 53v-54v a.s.; opinia biegłego sądowego z zakresu BHP, k. 65-87 a.s.).

Odwołujący zajmował się również spawaniem w ramach przeprowadzanego montażu instalacji sieci centralnego ogrzewania lub ciepłej wody. Prace te polegały na układaniu rur na wcześniej przygotowanym dnie wykopu oraz ich łączeniu poprzez spawanie. (...) sieciowe obejmowały zarówno tzw. sieć wewnętrzną, tj. połączenia między budynkami,

gdzie stosowano mniejsze średnice rur wynoszące ok. 65 mm – 50 mm, a także tzw. sieć zewnętrzną, gdzie układano rury o większych średnicach oraz w głębszych wykopach. Spawanie i inne czynności montażowe odbywały się na zewnątrz, w odkrytych wykopach. Rozmiary wykopów były zależne od rodzaju montowanej instalacji i wykonywanych robót, przy czym zazwyczaj miały około 1-1,5 m głębokości i około 1,5-2 m szerokości, natomiast ich długość sięgała kilkudziesięciu, a czasem ponad 100 metrów.

Z uwagi na długość wykopów praca sieciowa była podzielona na odcinki, na których pracowały różne grupy spawaczy i monterów. Odwołujący zajmował się zarówno układaniem i łączeniem rur w wykopach, jak też ich doprowadzaniem do budynków.

Prace sieciowe miały charakter serwisowy, polegający na demontażu już istniejących,

starych rur, ułożeniu nowych w ich miejsce oraz ich połączeniu poprzez zespawanie.

W przypadku wykonania nowych sieci przyłączeniowych, tworzono wykop i układano nowy rurociąg. Odwołujący nie zajmował się tworzeniem wykopów, były wykonywane przez innych pracowników przy użyciu koparki (zeznania świadków: A. G., k. 51v-52 a.s., T. G., k. 52-52v a.s., S. T. (1), k. 52v-53 a.s., zeznania Z. Z., k. 53v-54v a.s.; opinia biegłego sądowego z zakresu BHP, k. 65-87 a.s.).

W trakcie zatrudnienia w (...) S.A., w 2008 roku Z. Z. zaczął pracować w jednym obwodzie ze S. T. (1), który został przeniesiony z uwagi

na likwidację obwodu, do którego było przydzielony. S. T. (1) pracował

w (...) S.A. od 1990 roku, w tym w okresie od 1 stycznia 2004r. do 31 października 2007r. na takim samym stanowisku co odwołujący, tj. jako monter instalacji C.O. i C.W. – spawacz. Następnie od 1 listopada 2007r. do 15 lipca 2012r. był zatrudniony jako starszy monter instalacji C.O. i C.W. – spawacz. Wraz z odwołującym pracował w jednym obwodzie w latach 2008-2012 i w tym czasie obaj wykonywali takie same czynności. Podobnie jak Z. Z., S. T. (1) również realizował przede wszystkim prace spawalnicze przy montażu węzłów cieplnych, instalacji sieciowych, a także w komorach cieplnych. Praca ta nie wiązała się z wykonywaniem czynności w pomieszczeniach o bardzo małej kubaturze ani z utrudnioną wentylacją (świadczenie pracy z 29 grudnia 2016r., k. 6 - akta osobowe S. T. (1); zeznania świadka S. T. (1), k. 52v-53 a.s., zeznania Z. Z., k. 53v-54v a.s.; opinia biegłego sądowego z zakresu BHP, k. 65-87 a.s.).

W 2012 roku odwołujący skorzystał z programu dobrowolnych odejść zorganizowanego przez (...) S.A., skutkiem czego łączący go z tym pracodawcą stosunek pracy zakończył się za porozumieniem stron z dniem 26 maja 2012r. Pracodawca wystawił odwołującemu świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych, potwierdzające, że w okresie od 18 sierpnia 1994r. do 31 grudnia 2008r. wykonywał prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym i atomowodorowym, wymienione

w wykazie A dziale V poz. 1 pkt 2 i dziale XIV poz. 12 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. oraz załącznika nr 1 do zarządzenia nr 9 Ministra Administracji, Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska z dnia 1 lipca 1983r. (porozumienie stron

z 24 maja 2012r., świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach z 25 maja 2012r.

– akta osobowe Z. Z.; zeznania świadka S. T. (1), k. 52v-53 a.s., zeznania Z. Z., k. 53v-54v a.s.).

Po zakończeniu pracy przez odwołującego, S. T. (2) kontynuował zatrudnienie w (...) S.A. w W. (później (...) S.A. i (...) S.A.) do 29 grudnia 2016 roku. W lipcu 2012 roku został oddelegowany do pracy na stanowisku monter sieci ciepłowniczych-spawacz na okres dwóch tygodni, tj. od 16 lipca 2012r. do 31 lipca 2012r. Podczas delegacji pracował w brygadzie sieciowej przy instalacji sieci w wykopach. Za ten okres, pod koniec jego zatrudnienia, (...) S.A. wystawiła świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach z dnia 15 grudnia 2016r., w którym wskazano, że w okresie od 16 lipca 2012r. do 31 lipca 2012r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace bezpośrednio przy spawaniu łukowym lub cięciu termicznym w pomieszczeniach o bardzo małej kubaturze, z utrudnioną wentylacją (podwójne dna statków, zbiorniki, rury itp.), zgodnie z poz. 28 załącznika nr 1 do ustawy o emeryturach pomostowych. Na podstawie wskazanego dokumentu Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. uwzględnił okres pracy S. T. (2) od 16 lipca 2012r. do 31 lipca 2012r. jako okres pracy w warunkach szczególnych w rozumieniu ustawy o emeryturach pomostowych i decyzją z dnia 21 maja 2019r., znak: (...), przyznał mu prawo do emerytury pomostowej (świadectwo wykonywania prac w szczególnych w warunkach wystawione S. T. (2), k. 5, pismo z 13 lipca 2012r. w sprawie delegacji, k. 108 – akta osobowe S. T. (2); wniosek o emeryturę pomostową z załącznikami, decyzja ZUS z 21 maja 2019r. w przedmiocie przyznania emerytury pomostowej – nieoznaczone karty akt rentowych S. T. (2), tom III; zeznania świadka S. T. (1), k. 52v-53 a.s.).

W dniu 5 grudnia 2018r. Z. Z. złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wniosek o emeryturę pomostową. Do wniosku dołączył kwestionariusz z informacją o okresach składkowych i nieskładkowych oraz dokumenty na ich potwierdzenie (wniosek o emeryturę pomostową z załącznikami, k. 1-15 a.r.).

Po rozpoznaniu wniosku ZUS (...) Oddział w W. wydał w dniu 31 grudnia 2018r. decyzję znak: (...), w której odmówił Z. Z. prawa do emerytury pomostowej. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że odwołujący nie spełnił

warunku określonego w art. 4 ustawy o emeryturach pomostowych, gdyż po dniu 31 grudnia 2008r. nie wykonywał prac w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze w rozumieniu ww. ustawy. Ponadto nie spełnił warunku określonego w art. 49 ww. ustawy, ponieważ na dzień 1 stycznia 2009r. nie udowodnił co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wymienionej w załączniku nr 1 i 2 do ww. ustawy. Do pracy w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 49 ustawy nie zostały zaliczone okresy zatrudnienia: od 4 listopada 1976r. do 31 sierpnia 1983r., od 1 września 1983r. do 28 lutego 1985r., od 1 marca 1985r. do 30 czerwca 1989r. oraz od 18 sierpnia 1994r. do 31 grudnia 2008r. Jednocześnie organ rentowy wskazał, że przyjął za udowodnione okresy składkowe w wymiarze 35 lat, 3 miesięcy i 26 dni i okresy nieskładkowe w wymiarze 2 lat, 8 miesięcy i 25 dni, a więc łącznie 38 lat i 21 dni, a ponadto ustalił staż pracy odwołującego w warunkach szczególnych wymagany na podstawie art. 4 ustawy o emeryturach pomostowych, wynoszący 19 lat, 1 miesiąc i 3 dni (decyzja ZUS z 31 grudnia 2018r., k. 17 a.r., karta przebiegu zatrudnienia, k. 18 a.r.).

Sąd Okręgowy ustalił powyższy stan faktyczny na podstawie wymienionych wyżej dowodów z dokumentów, zeznań świadków oraz odwołującego się, a także w oparciu o opinię biegłego sądowego z zakresu BHP A. P..

Sąd ocenił jako wiarygodne dokumenty prywatne oraz urzędowe, wymienione powyżej, zgromadzone w aktach sprawy, a także w aktach osobowych i aktach rentowych odwołującego i S. T. (1). Dokumenty te zawierały informacje dotyczące historii i charakteru zatrudnienia odwołującego się w (...) S.A. W., jak również postępowania przez organem rentowym zainicjowanego wnioskiem o emeryturę pomostową. Ponadto Sąd uwzględnił załączone do akt rentowych oraz osobowych dokumenty dotyczące zatrudnienia odwołującego w (...) w W. oraz MPWiK (...) W.. Ponadto, mając na względzie stanowiska procesowe stron,

Sąd oparł się również na dokumentach z akt osobowych oraz rentowych świadka S. T. (1), odpowiednio w zakresie charakteru jego zatrudnienia w (...) S.A. W., faktu wystawienia mu przez ww. zakład pracy świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych po 31 grudnia 2008r., jak również wydania przez ZUS decyzji w przedmiocie przyznania prawa do emerytury pomostowej w oparciu o wspomniany wyżej dokument.

Sąd dał wiarę zeznaniom świadków: A. G., S. T. (1) oraz T. G. w zakresie czynności, jakie odwołujący wykonywał na stanowisku monter instalacji C.O. i C.W. – spawacza w ramach zatrudnienia w (...) S.A. w W. oraz specyfiki wykonywanej przez niego pracy, w szczególności warunków panujących w miejscach, gdzie praca ta się odbywała. Wszyscy świadkowie byli zatrudnieni w (...) S.A. w W. w okresie pokrywającym się z okresem zatrudnienia Z. Z.. Przy tym świadkowie A. G. i S. T. (1) pracowali na tym samym stanowisku co odwołujący, zaś ich relacje co do powyższych okoliczności były spójne z zeznaniami odwołującego. Dodatkowo świadek S. T. (1) pracował z odwołującym w tym samym obwodzie w latach 2008-2012, a zatem był naoczny świadkiem wykonywania przez niego pracy oraz warunków, w jakich pracował. Z kolei świadek T. G., choć zatrudniony w (...) S.A. jako kierowca, miał kontakt z odwołującym, gdyż jeździł z nim po obwodach i czasem także był świadkiem wykonywanych przez odwołującego czynności.

Zeznania odwołującego Z. Z., w zakresie dotyczącym organizacji

i warunków pracy, a także rodzaju wykonywanych przez niego obowiązków,

Sąd co do zasady ocenił jako wiarygodne. Wskazania odwołującego w tym zakresie w dużej mierze pokrywały się z relacjami przesłuchanych w sprawie świadków, jak też znajdowały potwierdzenie w dowodach z dokumentów. Jako niewiarygodne Sąd ocenił jednak zeznania odwołującego odnośnie tego, że w obwodzie, do którego był przydzielony, nie było prac

na sieci. Było to sprzeczne z zeznaniami świadka S. T. (1), który wskazał,

że pracując z odwołującym w latach 2008-2012 w jednym obwodzie mieli wyznaczone spawanie okresowe na sieciach, które wymieniali, a także uczestniczyli przy wykonywaniu nowych sieci przyłączeniowych.

Ustalając stan faktyczny Sąd oparł się na opinii biegłego sądowego z zakresu (...), który to dowód został dopuszczony w sprawie celem wyjaśnienia, czy odwołujący, będąc zatrudnionym w (...) S.A. W., w okresie od 1 stycznia 2009r. do końca zatrudnienia, wykonywał prace w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze w

rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach pomostowych (k. 54v a.s.). W ocenie Sądu opinia została sporządzona w sposób profesjonalny, rzetelny i kompleksowy. Biegły w sposób jasny i zrozumiały przedstawił swoje stanowisko w sprawie, szczegółowo uzasadnił przyjętą argumentację i formułowane wnioski. Zaprezentowane przez biegłego stanowisko oraz ocena co do kwalifikacji okresów zatrudnienia odwołującego były wynikiem dokładnej analizy zebranego w sprawie materiału dowodowego, w tym akt osobowych i zeznań świadków oraz uwzględnienia wiedzy i doświadczenia zawodowego, jakim biegły się legitymuje. Sąd zważył, że biegły zaprezentował najistotniejsze aspekty prac bezpośrednio przy spawaniu łukowym lub cięciu termicznym w pomieszczeniach o bardzo małej kubaturze z utrudnioną wentylacją określonych w poz. 28 załącznika nr 1 do ustawy o emeryturach pomostowych i jednocześnie dokonał charakterystyki tego rodzaju pracy, odnosząc tak formułowane tezy do analizy specyfiki pracy wykonywanej przez odwołującego. Przedstawił również definicje pojęć „przestrzeń pracy”, a ponadto wyjaśnił wątpliwości językowe powstałe m.in. na tle zeznań świadków w zakresie takich określeń jak „prace kubaturowe” czy „prace sieciowe”.

Sąd miał przy tym na względzie zastrzeżenia do opinii biegłego zgłoszone przez pełnomocnika odwołującego na rozprawie w dniu 2 grudnia 2019r. Pełnomocnik odwołującego zarzucił opinii, że w zdecydowanej większości opierała się na analizie zeznań świadka S. T. (1), a ponadto, że biegły dołączył zdjęcia węzła cieplnego z E.. Zastrzeżenia te, zdaniem Sądu, nie miały wpływu na ocenę przydatności przedmiotowej opinii. Odnosząc się do powyższych kwestii w pierwszej kolejności należy wskazać, że stanowisko strony odwołującej w dużej mierze opierało się na twierdzeniu, zgodnie z którym świadek S. T. (1) pracował na tym samym stanowisku

co odwołujący i wykonywał takie same czynności po dniu 31 grudnia 2008r.,

co skutkowało przyznaniem mu przez ZUS prawa do emerytury pomostowej. W tym też kontekście biegły, odpowiadając na tezę dowodową, był zobowiązany do analizy zebranego materiału dowodowego i uwzględnienia okoliczności, które mogły być istotne z perspektywy przedstawionego mu zagadnienia. Sąd nie dostrzegł więc w tym zakresie żadnych uchybień. Zasadnie biegły poddał ocenie również specyfikę wykonywanej przez świadka pracy z perspektywy możliwości jej kwalifikacji jako pracy w warunkach szczególnych w rozumieniu ustawy o emeryturach pomostowych. Wskazać przy tym należy, że pełnomocnik odwołującego nie zgłosił sprzeciwu wobec wniosku pełnomocnika organu rentowego o wypożyczenie akt osobowych S. T. (1) ani o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu BHP. Z kolei zamieszczenie przez biegłego zdjęć węzłów ciepłych miało jedynie charakter poglądowy i porównawczy i zgodnie z tokiem rozumowania zaprezentowanym w opinii służyło tylko przykładowemu przedstawieniu tego typu zespołu urządzeń w kontekście zeznań świadków i samego odwołującego odnośnie przestrzeni, w jakiej odwołujący miał wykonywać swoje obowiązki.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie Z. Z. podlegało oddaleniu.

Podstawę prawną żądania ubezpieczonego stanowią przepisy ustawy z dnia

19 grudnia 2008 roku o emeryturach pomostowych (tekst jedn. Dz. U. z 2018r., poz. 1924) – dalej jako u.e.p. Ogólne warunki uzyskania prawa do emerytury pomostowej określa art. 4 u.e.p., zgodnie z którym prawo do emerytury pomostowej, z uwzględnieniem art. 5-12 ustawy, przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) urodził się po dniu 31 grudnia 1948r.,
- 2) ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat,
- 3) osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn,
- 4) ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art. 5-9 i art. 11 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn,

- 5) przed dniem 1 stycznia 1999r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy emerytalnej,
- 6) po dniu 31 grudnia 2008r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy,
- 7) nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy.

Dla osób, które nie spełniają powyższych kryteriów ustawodawca przewidział dodatkową możliwość ubiegania się o prawo do emerytury pomostowej na nieco odmiennych zasadach, tj. po spełnieniu warunków określonych w art. 49 ustawy

o emeryturach pomostowych. W myśl tego przepisu emerytura pomostowa przysługuje również osobie, która:

- 1) po dniu 31 grudnia 2008r. nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy,
- 2) spełnia warunki określone w art. 4 pkt 1-5 i 7 i art. 5-12 ustawy,
- 3) w dniu wejścia w życie ustawy, tj. w dniu 1 stycznia 2009r. (zgodnie z art. 57 ustawy), miała wymagany w przepisach, o których mowa w pkt 2, okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy.

Ustawa o emeryturach pomostowych ma charakter przejściowy, ograniczając prawo do uzyskania świadczenia dla osób urodzonych po dniu 31 stycznia 1948r., które prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze rozpoczęły z dniem 1 stycznia 1999r. Wyjątkowy charakter emerytur pomostowych przejawia się przede wszystkim odmiennym ujęciem pracy w warunkach szczególnych oraz pracy o szczególnym charakterze w porównaniu z ustawą z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2020r poz. 53) oraz rozporządzeniem Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 nr 8 poz. 43). Z tych też względów emerytura pomostowa stanowi świadczenie o charakterze szczególnym, co w konsekwencji oznacza, że wszystkie ustawowe przesłanki wymagane do jego uzyskania muszą być spełnione kumulatywnie i wykazane w sposób pewny i wiarygodny (zob. wyrok Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze z dnia 25 lutego 2014r., VII U 1199/13).

Definicja wskazanych wyżej rodzajów pracy została określona w art. 3 ust. 1-3 u.e.p. i ma charakter autonomiczny w stosunku do definicji zawartych w wymienionych wyżej aktach prawnych. Zgodnie z art. 3 ust. 1 u.e.p. prace w szczególnych warunkach to prace związane z czynnikami ryzyka, które z wiekiem mogą z dużym prawdopodobieństwem spowodować trwałe uszkodzenie zdrowia, wykonywane w szczególnych warunkach środowiska pracy, determinowanych siłami natury lub procesami technologicznymi, które mimo zastosowania środków profilaktyki technicznej, organizacyjnej i medycznej stawiają przed pracownikami wymagania przekraczające poziom ich możliwości, ograniczony w wyniku procesu starzenia się jeszcze przed osiągnięciem wieku emerytalnego, w stopniu utrudniającym ich pracę na dotychczasowym stanowisku. Przy tym wykaz prac w szczególnych warunkach określa załącznik nr 1 do ustawy. Czynniki ryzyka, o których mowa w powyższym przepisie, zostały określone w art. 3 ust. 2 u.e.p., zgodnie z którym są one związane z pracami w szczególnych warunkach determinowanych siłami natury (pod ziemią, na wodzie, pod wodą, w powietrzu) oraz w szczególnych warunkach determinowanych procesami technologicznymi (prace w warunkach gorącego, zimnego mikroklimatu oraz podwyższonego ciśnienia atmosferycznego, bardzo ciężkie prace fizyczne oraz ciężkie prace fizyczne związane z bardzo dużym obciążeniem statycznym wynikającym z konieczności pracy w wymuszonej, niezmiennej pozycji ciała). Z kolei w myśl art. 3 ust. 3 u.e.p., prace o szczególnym charakterze to prace wymagające szczególnej odpowiedzialności oraz szczególnej sprawności psychofizycznej, których możliwość należytego wykonywania w sposób niezagrażający bezpieczeństwu publicznemu, w tym zdrowiu lub życiu innych osób, zmniejsza się przed osiągnięciem wieku

emerytalnego na skutek pogorszenia sprawności psychofizycznej, związanego z procesem starzenia się; wykaz prac o szczególnym charakterze określa załącznik nr 2 do ustawy.

W przedmiotowej sprawie Sąd w pierwszej kolejności rozważał możliwość przyznania Z. Z. prawa do emerytury pomostowej na podstawie art. 4 u.e.p. Częściowe spełnienie przesłanek wymienionych w ww. przepisie nie było sporne. Odwołujący urodził się w dniu (...), a więc po 31 grudnia 1948r. Osiągnął wiek 60 lat w dniu 21 marca 2018r., a także posiada okres składkowy i nieskładkowy w łącznym wymiarze przekraczającym 25 lat (38 lat i 25 dni). Nie budziło również wątpliwości, że przed dniem 1 stycznia 1999r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze w rozumieniu ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz że nastąpiło z rozwiązanie z nim stosunku pracy.

Spór w sprawie koncentrował się natomiast wokół tego, czy Z. Z. po dniu 31 grudnia 2008r. wykonywał prace w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach pomostowych. W toku postępowania stanowisko odwołującego dotyczące tej kwestii opierało się na twierdzeniu, że po dniu 31 grudnia 2008r., podczas zatrudnienia w (...) S.A. W., wykonywał prace w warunkach szczególnych, odpowiadające pracom ujętym w poz. 28 załącznika nr 1 do ustawy o emeryturach pomostowych, to jest bezpośrednio przy spawaniu łukowym lub cięciu termicznym w pomieszczeniach o bardzo małej kubaturze, z utrudnioną wentylacją (podwójne dna statków, zbiorniki, rury itp.). Zastępujący odwołującego pełnomocnik powołał się również na podobieństwo sytuacji odwołującego oraz świadka S. T. (1), wskazując że świadek pracował na tym samym stanowisku co odwołujący i wykonywał takie same czynności po dniu 31 grudnia 2008r. i w jego przypadku ZUS przyznał prawo do emerytury pomostowej.

Sąd we wskazanym, spornym między stronami zakresie, przeprowadził postępowanie dowodowe, opierając się na dokumentach dołączonych do akt osobowych i rentowych Z. Z., a także na zeznaniach świadków i odwołującego celem ustalenia charakteru i specyfiki pracy odwołującego podczas zatrudnienia w (...) S.A. po dniu 31 grudnia 2008r. Po przeprowadzeniu postępowania dowodowego Sąd ustalił, że Z. Z. był zatrudniony w (...) S.A. od 18 sierpnia 1994r. Przez większą część tego zatrudnienia, co najmniej od kwietnia 1999r., pracował na stanowisku montera instalacji C.O. i C.W. – spawacza. Był przydzielony do obwodu znajdującego się w dzielnicy P., w którym wykonywał powyższe czynności również w latach 2008-2012 aż do końca zatrudnienia. Zajmował się przede wszystkim montażem instalacji grzewczych i wodnych, przy czym wykonywane przez niego czynności skupiały się przede wszystkim na pracy spawalniczej. Znaczna część czynności odwołującego była związana z instalowaniem węzłów cieplnych w budynkach oraz pracą w komorach cieplnych. Praca ta odbywała się w pomieszczeniach, które były przeznaczone do montażu instalacji grzewczej i cieplnej. Montaż węzłów cieplnych odbywał się w budynkach, w wydzielonych do tego pomieszczeniach znajdujących się w piwnicach, a w przypadku nowszych budynków przeważnie w garażach. K. cieplne, w których odwołujący wykonywał czynności spawalniczo-montażowe, znajdowały się natomiast w wydzielonych na zewnątrz pomieszczeniach umieszczonych częściowo pod ziemią. Odwołujący pracował również przy instalacji oraz konserwacji sieci grzewczych i cieplnych łączących budynki oraz istniejące już sieci zewnętrzne i wewnętrzne. Oprócz powyższych czynności wykonywał też czynności montażowe, przy czym głównie zajmował się spawaniem.

Z uwagi na prezentowany wyżej charakter pracy odwołującego, a także jego twierdzenia, w myśl których praca ta odpowiadała pracy określonej w poz. 28 załącznika

nr 1 do ustawy o emeryturach pomostowych, Sąd przychylił się do wniosku organu rentowego o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego sądowego z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy. W ocenie Sądu przeprowadzenie powyższego dowodu było konieczne z uwagi na wymagające wiedzy specjalnej techniczne aspekty pracy odwołującego, związane zwłaszcza z określeniem kubatury pomieszczeń, w których pracował, a także stopnia zapewnienia ich wentylacji, co było istotne z uwagi na brzmienie poz. 28 załącznika nr 1 do ustawy o emeryturach pomostowych.

W wydanej opinii biegły sądowy dokonał drobiazgowej analizy specyfiki pracy wykonywanej przez odwołującego na stanowisku montera instalacji C.O. i C.W. – spawacza w okresie po 31 grudnia 2008r., zarówno z perspektywy kryteriów cechujących pracę w warunkach szczególnych według definicji z art. 3 ustawy o emeryturze pomostowej,

jak też stypizowanych elementów pracy określonej w poz. 28 załącznika nr 1 do ww. ustawy. W wyniku tej analizy biegły poddał w wątpliwość wykonywanie przez odwołującego pracy w warunkach szczególnych, odpowiadającej rodzajowi pracy określonej w ww. pozycji załącznika. Podkreślił, że dla scharakteryzowania bardzo małej kubatury i utrudnionej wentylacji, o której mowa w ww. pozycji załącznika, ustawodawca dla przykładu wymienił podwójne dna statków, zbiorniki, rury i inne przestrzenie, w których wykonywane są prace montażowe i konserwacyjne. Wskazał przy tym, że przestrzeń pracy, rozumiana jako trójwymiarowy obszar otaczający pracownika, musi być dyspozycyjna, aby wyposażenie i materiały były łatwo dostępne i znajdowały się w najdogodniejszej pozycji manipulacyjnej, eliminowały zbędne ruchy i skracaly czas osiągnięcia do innych urządzeń oraz minimalizowały obciążenie mechaniczne części ciała. W przypadku przestrzeni o bardzo małej kubaturze, określonych w poz. 28 załącznika nr 1, dyspozycyjność musi być ograniczona z uwagi na zamknięty charakter przestrzeni oraz ich kształt wymuszony późniejszym przeznaczeniem (np. zbiornik, rura przesyłowa czy też grodzie składające się na kadłub statku). Jako przykład biegły podał konstrukcję kadłubów statku, złożoną z osobno budowanych grodzie o wymiarach od 2,4 m³ do 4 m³, w których konserwatorzy dokonują czynności montowania różnych elementów, spawania, nitowania czy malowania antykorozyjnego, często w pozycji leżącej, półleżącej, czy też znacznie pochylonej. Taka wymuszona pozycja ciała wiąże się natomiast z dużym obciążeniem statycznym, co stanowi czynnik ryzyka związany z pracą w szczególnych warunkach determinowanych procesami technologicznymi zgodnie z art. 3 ust. 2 pkt 2 lit. e) ustawy o emeryturach pomostowych. Tymczasem przestrzeń, w której odwołujący wykonywał prace spawalnicze, zdaniem biegłego, powyższych cech nie spełniała, bowiem odbywała się zarówno w pomieszczeniach charakteryzujących się stosunkowo dużą przestrzenią, a do tego w warunkach zapewniających dobrą wentylację.

Sąd Okręgowy podzielił wnioski biegłego w powyższym zakresie. Zeznania zarówno świadków, jak i odwołującego były w zasadzie zbieżne co do tego, że praca Z. Z. odbywała się w pomieszczeniach, których kubatura miała umożliwić instalację węzłów grzewczych i ciepłych, co wskazywał m.in. świadek S. T. (1). Podawane przez świadków przykładowe wymiary pomieszczeń, w których instalowano węzły ciepłe, to 3m x 3m, zaś wysokość - do 2,5 metra. Z kolei w przypadku komór ciepłych był to przedział od 2m x 2m do 3m x 5m. To pozwala uznać, że ww. pomieszczenia musiały być odpowiednio duże, aby nie tylko pomieścić samą instalację, lecz również zapewnić swobodę ruchu osobom odpowiedzialnym za jej montaż oraz dostęp do narzędzi i urządzeń służących do montażu. Stąd też wynika, że pomieszczenia przeznaczone na węzły ciepłe cechowały się stosunkowo dużymi wymiarami, umożliwiającymi znaczną swobodę ruchów i minimalizującymi czas wykonywania pracy w pozycji wymuszonej. W świetle opinii biegłego nie bez znaczenia jest też fakt, że pomieszczenia te miały również ułatwiać późniejszy dostęp do znajdujących się w nich instalacji w celu ich konserwacji czy naprawy. Z kolei przestrzenie o bardzo małej kubaturze, o których mowa w poz. 28 załącznika nr 1 do u.e.p., mają charakter zamknięty w tym sensie, że z założenia są hermetyczne (np. zbiorniki, rury przesyłowe) bądź też dostęp do nich przez ludzi jest ograniczony w trakcie ich docelowego wykorzystywania, tak jak wspomniane wyżej grodzie stanowiące element kadłuba statku. W ocenie Sądu trudno również uznać, aby w pomieszczeniach, w których odwołujący pracował, była utrudniona wentylacja. Z zeznań świadków i samego odwołującego wynika, że komory ciepłe miały włącz na zewnątrz oraz dodatkowe wejścia, co zapewniało odpowiednią cyrkulację powietrza. Zgodnie z zeznaniami świadka S. T. (2), pomieszczenia przeznaczone na węzły ciepłe musiały mieć również system wentylacji nawiewnej i wywiewnej. Odwołujący z kolei wskazał, że przy montażu węzłów ciepłych w garażach nie było problemu z wentylacją, natomiast w przypadku piwnic zazwyczaj były okna, które można było uchylić lub otworzyć. Co prawda część z przesłuchanych osób wskazała, że w przypadku montażu węzłów ciepłych w starszych budynkach piwnice nie miały okien, jednakże nie dotyczyło to wszystkich piwnic, na co wskazał w swoich zeznaniach sam odwołujący. Poza tym pomieszczenia te, w ocenie Sądu, mogły być wietrzone choćby poprzez otwarcie drzwi do piwnicy oraz drzwi wyjściowych, nie można zatem mówić o utrudnionej wentylacji. Tym bardziej za prace wykonywane w pomieszczeniach o bardzo małej kubaturze oraz z utrudnioną wentylacją nie można było uznać prac spawalniczych przy budowie czy naprawie sieci ciepłych i grzewczych. Prace te odbywały się bowiem na zewnątrz, w utworzonych w tym celu otwartych wykopach, stanowiły zatem pracę na otwartej przestrzeni w warunkach zapewniających cyrkulację powietrza. Sąd nie dał przy tym wiary twierdzeniom odwołującego co do tego, że w późniejszym okresie zatrudnienia nie wykonywał prac na instalacjach sieciowych. Przeczyły temu zeznania S. T. (1), który od 2008 roku pracował z odwołującym w tym samym obwodzie i który

wskazał, że takie prace były wykonywane, choć w większości dotyczyły konserwacji i naprawy istniejących sieci bądź wykonywania przyłączy.

W toku postępowania odwołujący powoływał się na sytuację kolegi z pracy, świadka S. T. (1), który pracował na takim samym stanowisku co on i wykonywał takie same czynności po 31 grudnia 2008r., co skutkowało przyznaniem mu prawa do emerytury pomostowej. Odnosząc się do tej argumentacji podkreślić należy, że w toku postępowania Sąd uzyskał dostęp do akt osobowych S. T. (1) z okresu zatrudnienia w (...) S.A. (później (...) S.A.). Z analizy dokumentacji w aktach osobowych świadka wynika, że (...) S.A. wystawiła S. T. (2) świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach z dnia 15 grudnia 2016r., w którym wskazano, że w okresie od 16 lipca 2012r. do 31 lipca 2012r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace bezpośrednio przy spawaniu łukowym lub cięciu termicznym w pomieszczeniach o bardzo małej kubaturze, z utrudnioną wentylacją (podwójne dna statków, zbiorniki, rury itp.) zgodnie z poz. 28 załącznika nr 1 do ustawy o emeryturach pomostowych. W oparciu o ten dokument organ rentowy uwzględnił powyższy okres pracy świadka jako okres wykonywania pracy w warunkach szczególnych po dniu 31 grudnia 2008r. i w konsekwencji przyznał mu prawo do emerytury pomostowej.

Powyższa okoliczność, zdaniem Sądu Okręgowego, nie mogła jednak przemawiać za przyznaniem odwołującemu prawa do emerytury pomostowej według swoistego wzorca porównawczego przebiegu zatrudnienia S. T. (1) czy też wyników postępowania przed organem rentowym, w którym przyznano S. T. (1) prawo do emerytury. Uwzględniając zebrany w sprawie materiał dowodowy, Sąd powziął wątpliwości co do tego, czy praca wykonywana przez ww. we wskazanym okresie delegacji mogła zostać zakwalifikowana jako praca w warunkach szczególnych określona w wymienionej pozycji załącznika do ustawy o emeryturach pomostowych. Wymaga przy tym podkreślenia, że kwestia nabycia przez S. T. (1) prawa do emerytury pomostowej została rozstrzygnięta decyzją ZUS i Sąd nie jest uprawniony, aby w przedmiotowym postępowaniu rozstrzygnięcie to kwestionować w stopniu prowadzącym do wzruszenia korzystnej dla świadka decyzji organu rentowego. Niemniej jednak z racji tego, że odwołujący wprost na sytuację S. T. (1) się powołał, charakter tej pracy świadka, która stała się podstawą do uznania, że po 31 grudnia 2008r. świadek pracował w warunkach szczególnych w rozumieniu ustawy o emeryturach pomostowych, musiał zostać poddany ocenie, tym bardziej że w toku postępowania odwołujący i świadek powoływali się na okoliczność wykonywania w istocie tożsamyh czynności w ramach tego samego zakresu obowiązków. Świadek zeznał, że po likwidacji jego obwodu został przydzielony do obwodu, w którym pracował odwołujący oraz że wykonywał takie same czynności przy instalacji węzłów cieplnych, a także w komorach cieplnych i prace przy instalacji sieci cieplnych i grzewczych. Powyższe ma znaczenie o tyle, że do charakteru pracy świadka odniósł się również biegły z zakresu BHP, poddając w wątpliwość zakwalifikowanie przez pracodawcę wykonywanej przez świadka pracy jako pracy w warunkach szczególnych, uwzględnionej w poz. 28 załącznika nr 1 do ustawy o emeryturach pomostowych. Jako przyczyny takiej oceny biegły powołał w istocie takie same kwestie, jakie wskazał przy ocenie warunków pracy wykonywanej przez Z. Z.. W ocenie Sądu opinię biegłego należało podzielić również w powyższym zakresie. S. T. (1) wykonywał takie same czynności i w tych samych warunkach, co odwołujący Z. Z.. Jednocześnie, o czym była mowa powyższej, pracy odwołującego nie można uznać za pracę w warunkach szczególnych odpowiadającej ww. pozycji załącznika do ustawy o emeryturach pomostowych. Co przy tym istotne, pracodawca S. T. (1) za okres pracy w warunkach szczególnych, zgodny z ww. pozycją załącznika, uznał jedynie okres krótkiej delegacji w lipcu 2012 roku, kiedy S. T. (1), jak zeznał, został przydzielony do brygady sieciowej i wykonywał prace przy instalacji sieci w wykopach, a zatem pracę na otwartej przestrzeni z dostępem świeżego powietrza. Już zatem z tej przyczyny, w kontekście wcześniejszych rozważań odnoszących się do charakteru pracy Z. Z., nie było podstaw do zakwalifikowania pracy wykonywanej przez S. T. (1) za pracę bezpośrednio przy spawaniu łukowym lub cięciu termicznym w pomieszczeniach o bardzo małej kubaturze i z utrudnioną wentylacją. W konsekwencji nie ma również podstaw do zastosowania tej wadliwej kwalifikacji, której dokonał pracodawca – mimo jej akceptacji przez ZUS - do oceny charakteru pracy odwołującego się.

W tych okolicznościach Sąd Okręgowy nie znalazł zatem podstaw do stwierdzenia, że odwołujący po 31 grudnia 2008r. wykonywał pracę w warunkach szczególnych określoną w poz. 28 bądź innej załącznika nr 1 do ustawy o emeryturach pomostowych. Niewątpliwie odwołujący wykonywał czynności związane ze

spawaniem i pomocniczo montażem, a charakter tej pracy i towarzyszące ich wykonaniu warunki mogły czasem wiązać się z pracą

w wymuszonej pozycji, w pomieszczeniach o mniejszej kubaturze czy też z gorszą cyrkulacją powietrza, jednak miało to charakter sporadyczny i nie stanowiło ani stałego czynnika jego pracy, ani też czynnika ryzyka determinowanego siłami natury lub procesem technologicznym, o których mowa w art. 3 ust. 2 pkt 1 i 2 u.e.p. Poza tym w poz. 28 załącznika nr 1 do ustawy o emeryturach pomostowych ustawodawca nie bez przyczyny, podając przykładowe wyliczenie, wskazał na pracę w pomieszczeniach nie o małej, a o bardzo małej kubaturze, w takich zaś – jak wynika z materiału dowodowego i oceny biegłego sądowego, którą Sąd podzielił – Z. Z. nie pracował. Zaznaczyć przy tym należy, że wskazana ocena dotyczy tak pracy po 31 grudnia 2008r., jak i przed tą datą. Zdaniem Sądu, w całym okresie pracy w (...) S.A. Z. Z. nie wykonywał pracy w warunkach szczególnych w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach pomostowych, co ma znaczenie dla oceny spełnienia warunków do przyznania wnioskowanego świadczenia na podstawie art. 49 ww. ustawy.

Analiza wymienionego przepisu prowadzi do wniosku, że w miejsce warunku z art. 4 pkt 6 ustawodawca wprowadził wymaganie, aby wnioskodawca spełniał w dniu wejścia w życie ustawy (1 stycznia 2009r.) warunek posiadania co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych. To oznacza, że osoba ubiegająca się o emeryturę pomostową, która po dniu 31 grudnia 2008r. nie kontynuuje pracy w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze i legitymuje się w związku z tym jedynie stażem pracy „szczególnej” według poprzednio obowiązujących przepisów, może nabyć prawo do tej emerytury jedynie wówczas, gdy dotychczasowy staż pracy można kwalifikować jako pracę w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 grudnia 2013r., akt II UK 159/13, LEX nr 1405231; wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 17 lipca 2018r., III AUa 491/18; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 stycznia 2013r., I UK 448/12; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 marca 2012r., II UK 164/11). Wynika to z tego, że ustawa o emeryturach pomostowych zawiera autonomiczną (w stosunku do ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze) definicję prac wykonywanych odpowiednio w szczególnych warunkach i prac o szczególnym charakterze. Innymi słowy zakwalifikowanie danej pracy jako pracy w warunkach szczególnych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze nie jest równoznaczne z uznaniem tej pracy jako wykonywanej w warunkach szczególnych w rozumieniu art. 3 ustawy o emeryturach pomostowych. Wskazana ustawa zawęziła rodzaje prac i stanowiska, na których wykonuje się prace w warunkach szczególnych w porównaniu do tych prac i stanowisk, jakie zawiera wykaz A, będący załącznikiem do rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. z 1983r. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

Powyższe oznacza, że aby odwołujący – w związku z niewykonywaniem po dniu 31 grudnia 2008r. pracy w warunkach szczególnych w rozumieniu ustawy o emeryturach pomostowych – mógł uzyskać prawo do świadczenia, o jakie się ubiega, musi zgodnie z art. 49 u.e.p. spełnić omawiany warunek posiadania przed 1 stycznia 2009r. co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych. Z tego wynika też, że fakt, iż uzyskał za okresy: od 4 listopada 1976r. do 28 lutego 1985r., od 1 marca 1985r. do 30 czerwca 1989r. i od 18 sierpnia 1994r. do 31 grudnia 2008r. świadectwa pracy w warunkach szczególnych, które kwalifikują jego pracę zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r., nie jest wystarczające. Praca, która była pracą w warunkach szczególnych w rozumieniu tego rozporządzenia musi być bowiem pracą w warunkach szczególnych w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach pomostowych. Odnośnie okresu zatrudnienia w (...) S.A. od 18 sierpnia 1994r. do 31 grudnia 2008r. argumentacja, którą Sąd przedstawił co do pracy po 31 grudnia 2008r. jest aktualna. Odwołujący tak po wskazanej dacie jak i wcześniej, pracując u wymienionego pracodawcy nie wykonywał prac spawalniczych w pomieszczeniach o bardzo małej kubaturze i utrudnionej wentylacji, na jaką wskazuje poz. 28 załącznika nr 1 do ustawy o emeryturach pomostowych. Można byłoby więc rozważać jedynie, czy inne okresy, a więc od 4 listopada 1976r. do 28 lutego 1985r. (zatrudnienie w T. – (...)) oraz od 1 marca 1985r.

do 30 czerwca 1989r. (zatrudnienie w Miejskim Przedsiębiorstwie Wodociągów i Kanalizacji w (...) W.) są okresami pracy w warunkach szczególnych bądź o szczególnym charakterze w rozumieniu ustawy o emeryturach pomostowych. Zdaniem Sądu tego odwołujący nie udowodnił. Nie wykazał, aby w ww. okresach wykonywał takie prace, które są pracami w warunkach szczególnych bądź o szczególnym charakterze wymienionymi w załączniku nr 1 lub 2 do u.e.p. Ww. załączniki nie uwzględniają prac przy uzdatnianiu wody oraz przy oczyszczaniu ścieków i filtrów otwartych. Poz. 36 załącznika nr 1 wymienia wprawdzie prace fizyczne ciężkie w podziemnych kanałach ściekowych, ale odwołujący nie wykazał, by tego rodzaju pracę wykonywał, a także, aby odbywała się w kanałach podziemnych. Tak samo odwołujący nie udowodnił, by prace związane ze spawaniem u ww. pracodawców, czyli T. – (...) oraz w Miejskim Przedsiębiorstwie Wodociągów i Kanalizacji w (...) W., odbywały się – jak wymaga tego poz. 28 załącznika nr 1 - w pomieszczeniach o bardzo małej kubaturze i z utrudnioną wentylacją. Zaznaczenia wymaga, że za odwołującego od początku procesu działał profesjonalny pełnomocnik, który zgłosił świadków jedynie w zakresie prac Z. Z. w (...) S.A. Nie zgłaszał zaś żadnych wniosków dotyczących innych okresów pracy, aby wykazać, że praca w tych okresach wykonywana, była pracą w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze w rozumieniu ustawy o emeryturach pomostowych. Sąd, który nie ma obowiązku działać za stronę reprezentowaną przez profesjonalistę, z urzędu wystąpił o akta osobowe dotyczące pracy w T. – (...) oraz w Miejskim Przedsiębiorstwie Wodociągów i Kanalizacji w (...) W., ale z dokumentów tam zgromadzonych nie wynikają żadne inne informacje poza tym, jakie stanowiska zajmował odwołujący i nie są wystarczające do przyjęcia, że ta praca była pracą w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze zgodnie z ustawą o emeryturach pomostowych.

Niezależnie od powyższego, należy wyraźnie podkreślić, że te okresy, o których mowa, a więc od 4 listopada 1976r. do 28 lutego 1985r. oraz od 1 marca 1985r. do 30 czerwca 1989r. - nawet, gdyby przyjąć, że odwołujący wówczas wykonywał pracę w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze w myśl ustawy o emeryturach pomostowych, nie dają po zsumowaniu wymaganych 15 lat. To zaś oznacza, że przy uwzględnieniu argumentacji w kilku wariantach, którą Sąd zaprezentował, Z. Z. nie spełnia warunków do uzyskania emerytury pomostowej.

Podsumowując, brak było podstaw do przyjęcia, że odwołujący wykonywał pracę w warunkach szczególnych po 31 grudnia 2008r. w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 1 u.e.p., jak również, że w dniu wejścia w życie ustawy legitymował się 15-letnim okresem pracy w szczególnych warunkach w rozumieniu ww. przepisu. Odwołujący nie spełnia zatem przesłanek określonych w art. 4 pkt 6 u.e.p., ani też w art. 49 ust. 1 pkt 3 u.e.p. W konsekwencji należało więc stwierdzić, że nie spełnił kumulatywnie przesłanek uprawniających do emerytury pomostowej, wobec czego zaskarżona decyzja odpowiada prawu. W konsekwencji, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., Sąd odwołanie oddalił.

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć (...)